

Magyar Tudományos
AKADÉMIA
Főtávkári hivatal.

gr. Nádasdy-
pályamű

Ért. 1887. sept. 26.

F. 1

VII.

"Memento móri"

Bukott angyal

Mely fény, a melynek sugarát
 Arny nem zavarja meg?¹
 Egy szikra csak, de e szikrát
 Örök angyal kerék.

Parányi ez, hisz' nem csoda,²
 Egykor volt égi láng!
 De mennyből földre le jutta,
 Sokakkal osztózáink.

Az első a ki vétkezett³
 S mennyből ki tiltva lett
 Hogy hirdje át az életet
 Ezel száműzetett.

Szikra megvan, ma napig,⁴
 Sugára égi mép
 Eltűnik utján ha világit,
 Övé erekje ként.

Aróta megsokasodánk⁵
 A szikra megoszlott
 De bár parányi lett szikráink
 Azért el nem fogyott.

Mi ezek minden földi fény?⁶
 Ez szebb, magasabbosabb!
 Ebben világit a remény,
 Ha sujt a sors harag.

Mi ezek minden földi lines,⁷
 Mely lábit veszteget?
 Midőn számunkra vigaszt nincs,
 Ez egy, mi védel véret.

2
Mi eke, minden időfornás?
Csak mámorító kéj;
És fejnét örökölid, hogy láss,
Tő' rossz fölött itélj.

9
És sükra melynek fejeimél
Látás megadva nek;
Látjuk magával bűn miként
Hordja a bűnhődést.

10
Ha hövel dobtak is a kéz
Le hö" megverezett
Hidd, elveszté bűne bérét
Arévt mert vétkezett.

11
Mert jól vagyok az irva meg
Vésélbe is látó
A te Urad is Istened,
Eröss bosszúálló.

12
Eso igy van jót er ebben
Kell, hogy az elnyomott
Bírret, a gyenge, védtelen,
Hogy el nem hagyatott.

13
Ha utkint, adni is edlend,
Egyensuj földlog
Mindenben meg legyen a rend
Akkor jót alevott

14
A termézet is ad, ha vesz,
Ebben nincs elmúlás
Mi volt, az mindig is meg lesz
Elet követi a halált.

15
A nap hevítőt felrallott
Pírresz ha össze gyűl,
Eso lent hül a száradott
Földre vir gyöngyö hül.

3

16

A lava irró ár, rohan,
Elegét fát, füvet;
Kihülve a legjobb talaj,
Hozd his növényreket

17

A meghalás sem eltűnés,
"Mi por volt, porrá lett."
A sokkallem fényesen győr és
Magából fejt ki életet.

18

A legnagyobb, ki keresztfán
Értünk ki szenvedett
Halála györvén istenné vált
Örökön él" lett

19

Negyenkülve minden így
Egyeséges alkotás
Csak rajtunk áll, hogy értőit em
"Megadva a tudás."

20

Így is a homály, ifjú pap
Nyitott könyv arsalán
Szorsán kelik meg már a lap
Egy sor a más után.

21

Mint nyugvó tenger feléine
Mélyben a nap ragyog
Dyannal lát még ő mindent
Érve törtán doboz.

22

Folytatja lelkesülve még
Körülte mély a esend,
Ejfelé talán elverte rég
Elmélkedik, mégsem pihen.

23

De látjuk azt is a mi jó,
Mi tiszta és nemes,
Mirent tanis a megváltó:
Ne gyűlölj, csak szeress!

24

Egy jó eselekedés után
 A lelki ösmérés
 Mily boldogító nyugtot ad
 Oly tiszta örömet.

25

Még nem tagadta meg magát
 Az örök öserő
 Megadja mindnek alapját
 Törvény a tényező

26

Világ törvény, mely sujt és ved
 Már, avagy emel,
 Alkot világot és sorsát
 Világot tüntet el.

27

De mindenütt jelen vagyok,
 Ez alapigazság
 Csodás szabálya számtalan,
 S mégis ősszhangot ad.

28

Örök világosság, melyből
 Lelkiünkbe szikra szállt,
 Eráltal emberre emelt —
 Megadta a tudást!

29

Tudásom tiszta eszménye
 Lelkem veled beszél
 Te öröklét nagy szellemre
 Fényed mint von feléd!

30

Fogad szívem legjobb javát,
 Kérlek, maradj velem;
 Fogad szolgálóinak aját,
 Mindörökké amen.

31

Könnyvet betéve most már
 Nyugodt és ihletett
 "Hír" ö" fölöretelt áldorár
 Az Ur fölthentje lett

5

32

Belejéret és önként tevő
Védelme az oltár
A templomiv hajlit fölé
Körülte illatar

33

A tömjén illata föl száll
Körülte srent a lég,
Az oltáron sor gyertya áll
Fényes, srent lánggal ég.

34

Pórsákkal van borítva be
Oltárnak lépcsője
Urnapja és értendeje,
Kinnondva estűje

35

Megvonva mindart magától
Mi jött a földigér
Tett, gondolt alkotásából
Tmárott másoért

36

Es a mindön hívé: győzött,
Meggyőzte önmagát:
A hűvös szellemé jött,
Meglátott egy leányt.

II

A templom srent falán belül
Tünt fel a látomány
Tmába melyen elmerült
A "sérvelő" leány.

2

Leány? Mily gyenge fogalom!
"Törő" titnemény!
Milyen volt az első asszony
Teremtés nevelés

6

3

Ímíg melán szólt az orgona
Csak nőtt az igéret
Szétfénylő a napsugara
Ronggatt feje felett.

4

Telenség, tiszta, szende, szép
Milyen csak oltár lejt
Emel is ártatlanabb még
Mint egy eszményiség

5

A lány imája véget ért
Telentei fejét
Láttát egymás tekintetét
A lélek lelket ért.

6

Az őshatalomnak egyit
Nyilvánlása er,
Mint villanyáram úgy szólt
Gyilkos gyönyörre lesz.

7

Édes mámor, mely el esibbarit
Mindén idegzetet
Nincs a mely tőle el maraszt
Ki egyórer rabja lesz

8

Árvák erő, álvás, átvét
Fehyítja a szemet
Majd var lesz tőle, ki látott
Étet, vagy eltemet.

9

Mi mást tartalmazott a könyv
Ertán sa kis lapok!
E perer megtört minden közhírt
Töttek gondolatok

10

Prohambosan, egymás után,
Egyit sebb, mint a más,
Esmét, eszmét nyomán,
Sebbnél sebb alkotás

11

Egy ingató xerés, évet
Vél hallani falytán,

7
Lette jövőben névedek
S kerüli nyugalom.

12
Mint a delectái hogy ha ezt
Villany rongálta meg,
Trányveszt, úgy ő névedek
Kerülija mere meggy

13
Előre vágya vonja őt
És mégis vissza lép;
Képpel recsegtető jövő
Sa miltuál rabja meg.

14
Elvesztve már az egyensúly
"Nehéz már a kereset"
Majd nem magabót üregünyt
A már sejté, névedek.

15
Remeg, sáppad, megtántorít
"Oh én már vésztetem!
Kiált s erőtlen térőre hull...
"Fogalmarr én nem!"

16
Ne vigy risértetbe, nyög
Hitvány ember vagyok
Arcra kerével elfővös,
Sa pap hallan rohog

17
"Fondol meg és, add meg magad!
Errel kürd örüsten,
És a sive majd meg sarakod
Oly nagy e kürdelen.

18
Kerés imára kulcsolná
De nem mondul a tér
Mik érez így elharudná
S harudnia nehéz!

19
Majd mint a vad, ha üldözik
Egyre felriad
Fügülten gyorsan flörötít
— nem, esalnom nem sarakod! —

20

Az övhang megravartatott
Beállt a meghasonlás
Mindig csak egy képet látott
Övét, a hü hasonmást.

21

A kép lelkébe vesődött
Elmoshatatlanul
Ja pap, ki már feleltűdött
Küzdött... s elcsántorult.

22

És mint a hogy teljes szívót
Mondott "első" imát
Ugy el meggyőző "Jésót"
Dobá a szent ruhát

23

És mint igaz hitéből
Először áldozott,
Ugy most mint férfi lép föl,
Amikor nem változott.

24

Meginkább, mint pap volt
Megörre jellemét
Őnem tagadta most se hogy
Imája istenét.

25

Sőt éppen mert imádkozta meg
Nem esütfölje ki most
Nem véme fél már szent nevet
Nemjätora "a papot"

26

Őnem tagadta meg soha,
Mit egykor szentuel velt
De nem orolgálhatott maga
Tovább ez eszméért.

27

És most szerelme végtelen,
Szívében a tavasz,
Hol minden ides érzelem
Virágokat faraszt.

28

Itár nincs akadály nincs korlát
Mégsem siet, még várt,

9
Felt megrohanni a kéjrelett
Imáidott ideált.

29
De végre mégis vágya kel,
Oly égo' forró vágy,
A férfi méltán követel
Ha ismeri jogát.

30
Megy, mintha várná a vőnő várát
Perce érri hogy közel
Érve dobog, kőnülte már
Mindent bübajt kel.

31
Hah, örület, kínos való,
A lány már mást szeret
A kertben a kis zöld konyhó
Galambpárt nejt eget

32
Mint fán a felfutó virág,
Borít neá a lány
Arccán nyílnak piros rózsák
Szerelem hajnalán

33
Az ifjú is szép, oly deli.
Karával fonja át
A lányt szerelemmel teli
Csókolja homlokát

34
Hallotta sláttá öket ott,
Érte volt mind a restő.
Azt hitte vére megfagyott
Sűrű égeté' belől.

III

1
Az első percrben örület
Szilaj düh kapta meg
Kioltani két életet
Stacagni a felett

2
Kőnülte mintha ördögöl
Tárnál el táncrulat
Érteült és látott mindenütt
Tárogó sírokat

3

Agya fevült melle rihált
 Lélegzete aradt
 Anca vágyadtra váls
 És a földne ruhant

4

Majd nagy beteg lett és orra'
 Fehűt mint egy halott,
 Szemét ha olykor felnyitá
 Magárót nem tudott

5

Csalassan lábbaidott ismét
 Ajólsál szent atyáé
 Felváltva gondtal örítettél
 És meggyógyítottáé

6

Egy öst páter hajolt hozzá'
 "Fiam, maradj velünk!"
 Az Ur legyelmese megbocsát
 "Virgalmak nekünk!"

7

Ty újra pap lett, oly neimán
 Megörve haját fejet
 Alig huszonhat éves és már
 Tötét haja deres.

8

Alig fél éve, hogy "megérté"
 Felelte a világ;
 Neki olyan már, mintha rég
 Mondomná bánatát.

9

Összes mi a múltból maradt
 A gyász-kötésű könyv
 És e könyv lapjára maradt
 Keserű forró könny.

10

A könyvben, könny felett virág
 É szarar kis halott
 Megörvít maján tört pöröt
 És beirt könyv lapot
 Egykor? mily kínos gondolat!
 "Öst megcsórolá"

Se megcsókolta virágos a
Temp lomban^{ott} hagyá'

Miön a néj eltávozott
Felvette, elvevé
Még most is mindigörri ott
Rá emlékeretete'.

13

Hisz' o' már megbocsát neki,
Felolija őt ezért
A pap majd üvért felleli
Ha lelre mennybe tért.

14

Fevé, mint többi társai
Kötelességeit
Még sokta vigaszt osztani:
"Az Isten meg segít"

15

De síve fájt, még nem gyógyult,
Bennit sajgott süntelen.
Oh még gyabran fel-fel jajdult.
Feledni képtelen.

16

Minél jobban vigasztalá'
A sol, sol srenvedöt,
Annál inkább srenvedt maga,
Nem élt csak vergődöt.

17

Imi mást enyhít, nyújtani kért
A esem, magány, i'ó,
Az még csak gyöttröbben emészt
Egy néman srenvedöt

18

Magánya megtelít ismét
A múlt emlékével
A veartott boldogság risért
Hogy újra hagyjon el.

19

Hinnünk a jobban? ámbár csak
Rosszat tapasztalánk
Az tudni, hogy harag sraval
Miket licjte sránk!

19
 Es' ádszi olos nyugodtat
 Bár önjöngünt belöl
 Haragság minden, torz alak,
 Sállidjút ar ellenkeresöt

20
 Ajkunt mosolyg, szemünt ragyog,
 Sa könnybe írva áll:
 - Erzem, koméviás vagyok,
 Bennem van a halál! -

21
 Remény a megpróbáltatás
 Lantán már az erő,
 Im a "késédt állomás"
 Elérkezett idő"

22
 Önként feltépi sebeit
 Bár fél leírni azt
 Mi dülge tépi kebelet
 Míg éjéket virorot

23
 Imárna öhde nem lehet
 "Frgalmarr én nekem!"
 Míg el se mondá végereszt
 "Mintörörökre' amen."

24
 Szajtó'nyilit, jelentik
 Holnap lesz esziüvö"
 Svolt kedvese esküszrit
 Ö' lesz ar eszetö"

25
 Veritét tör ki homlokán
 - Töl van - felette rá
 Halál susára már elsránt
 Most jö" a "Gecsemán"

IV

1
 Lement a haj, beállt az est
 Ki e sötét alatt?
 A kert sötét, a lég hideg
 Mit áll a fát alatt?

Mint egy sötét márvány emlét
 Mondulatlán, mered,
 Egy, leltö"... már üti éjfélt
 Pémet örāja ez.

13
Az usolsó kúrdés lesz még
Mely minijárt jönni fog
A többi csak gyermekjáték
En lesz a legnagyobb.

3
Harját keresztbe fonva áll
Körülte rugg a szél
Az éjcs villám szeli át
Reszket minden level

4
Mint tombol, rugg, dühöng a szél!
Megteji a szél
Kad' sejtje meg, had sejtje szél!
Most már ar úgy sem árt.

5
Dörög, villámlit szüntelen
Egyre erre lecsapott.
— Örvög ingerkedik velem,
Nos, tessék itt vagyok! —

6
Fölseges pompáer, nemek!
En már gyorsan bukom...
Leröptem mindent, most megyek,
Mivel sem firtokom!

7
Vad fájdalom tör rajta ki,
Csak egy percreig marad
Egy benső hang kiáltni reálti:
"Küldel hatalomát!"

8
"Arabadíts meg a pokoltót.
Még lelem a tied!
Ments meg, emelj fel a porbót,
Holnap már nem lehet!"

9
Hiában várja a hatalt,
Már távol a vihar
Még mindigél, mindent kiált
Nem menté égi kar.

10
Eljött a nagy nap, legnagyobb,
A legzsebb, várva várt
Már diszítit a templomot
Virággal ajtaját.

11

Tödül a nép, nagy solaság,
 Ki ki foglal helyet,
 Töl meg nékit majd az újpart,
 Nini, már ott jönnek!

12

Bevonul a dízes nárnép
 Selyem, bársony felei,
 Bejött az is, ki majda nép
 Tízis part esteti

13

Arcran a nyugalom, halvány,
 De mégsem ingador,
 Olyan, mint a fehér márvány
 Hasonsó' srobrokhor.

14

Othron megitta az italt,
 Pár óra múlva már
 Leteszi ezt a hivatalt
 Megmenti a halál.

15

Felrendül ének songona,
 Mint angyalok kara,
 Tájpad a pap, de eseng szava
 Elötte az ara.

16

Ugy mint egykor az ablakon
 Anapfény is behat
 Tötét szemét menyasszonyon
 Nyugtatja még a pap.

17

Ugy mint egykor, találkozit
 Felintetüt hóvran,
 Nebel piheg, fátjól remeg
 Mely esend a templomban.

18

A rólegény mellette áll,
 Az esült mondani
 A pap bevétel, de éri már
 Szig bír álani.

19

Remeg hangja, szava eláll,
 Dremében a halál
 Néi slátja távornai a part
 A templom ajtónál.

20

Néz s látja a nép mint törtül
 Most vissza tántorog,
 Kívonmiltat a templomból.
 — Milyegyedül vagyot —

21

Szógja, de hangot nem ad
 Szemén halál tövé,
 És méreg hat, a pap noskai
 Szóltár elibe

22

Megremül, elhétülk ajkán
 Kincs mosoly fagyott
 Tüveg borítja hold arzat...
 Az angyal el bukott.